

הגט, באשפה, והיה כתוב בו שמו ושמה כראוי, וחתמו ונתנו לה, כשר. ואין צריך כתיבה לשמה.

ואפילו רבנן שחלקו על רבי מאיר, ואמרו שצריך לכתוב את הגט לשמה, לא פליגי עליה דרבי מאיר אלא בגיטוי נשוי, דבעינן כתיבה לשמה. אבל בשאר שטרות, מרדו ליה שאין צריך כתיבה לשמה, ולא חיישינן ל"מיחזי כשיקרא".

והראיה — דאמר רב אסי אמר ר' יוחנן — שטר שלוח בו ופרעו, אינו חוזר ולוח בו. אפילו בו ביום, כיון שכבר נמחל שיעבודו, שהרי המלוה השניה היתה בעל פה, ואינה גובה ממשועבדים⁽⁹⁰⁾. ועל ידי השטר נמצא גובה מהם שלא כדין.

ומדייקינן: טעמא שאינו חוזר וגובה — משום דנמחל שיעבודו, אבל למיחזי

ב-ה-ב כשיקרא לא חיישינן⁽⁹¹⁾.

מעשה בההוא גברא, דאפקיד שב מרגניתא דציירי בסדינא, בי רבי מיאשא בר בריה דר' יהושע בן לוי. [הפקיד שבע מרגליות צרורות בסדין, בבית רבי מיאשא נכדו של רבי יהושע בן לוי].

שכיב [מת] רבי מיאשא, ולא פקיד. לא כתב צואה.

ובא בעל המרגליות לתובען מהיתומים, וטענו היתומים — "שמא מרגליות אלו של אבינו הן?".

אתו לקמיה דר' אמי, ואמר להב, חייבים אתם להחזירן.

והטעם: חדא, משום דידענא ביה כרבי מיאשא בר בריה דר' יהושע בן לוי דלא היה אמיר [עשיר], ובודאי שאין המרגליות שלו⁽⁹²⁾.

"מיחזי כשיקרא" בחתימות העדים, ולא רק בטופס השטר, השטר פסול. כיון שכל כולו נעשה בשקר.

92. וכתבו התוספות — שאם היה רב מיאשא קיים והיה טוען "לקוחין הם בידי", היה נאמן אע"פ שאינו אמיר.

אבל ליורשיו לא טענינן הכי, כיון שדבר זה אינו שכיח. וב"מלתא דלא שכיחא", לא טענינן ליתומים.

אך הרי"ף כתב בפרק המפקיד — "מהא שמעינן, שהמפקיד אצל חברו בעדים אין הנפקד נאמן לומר לקוח הוא בידי".

ומבאר הרמב"ן — דאיירי כשכעת אין העדים יודעים לומר שאותן המרגליות הנמצאות בידי, הן אותן שהוקדו אצלו, ולכן — אי

שנשבעה ממש, שאם לא כן הוי שקר ממש. שיטה מקובצת.

90. ברש"י כתב "ואינו גובה מן הלקוחות", משמע שמבני חורין גובה על ידי השטר, אף על פי שאין כעת עדים על ההלוואה השניה.

אך יעויין ברמב"ם (הלכות מלוה ולוה, פרק יד' הל' ז') — "שטר שלוח בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו, שכבר נמחל שיעבודו ונעשה כחרש" ומשמע שאינו מועיל כלל אפילו לגביית בני חורין.

ועיין בשו"ע (ח"מ סימן מח' סע' א), שהאריכו הפוסקים לדון בזה. ואכמ"ל.

91. כתב רש"י — "אם לא שיש בדבר ביטול שטר גמור", וכונתו למה שנזכר לעיל, שאם היה